

PARİS İKLİM ANLAŞMASI SONRASI İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ POLİTİKALARI VE YEŞİL SINIFLANDIRMA (TAKSONOMİ)

BM İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ÇERÇEVE SÖZLEŞMESİ (İKLİM ANAYASASI)

İnsan kaynaklı iklim değişikliğinin olumsuz etkileri nedeniyle 1992 yılında, 197 ülke Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ni imzalanmıştır.

Sözleşmenin **nihai amacı**, atmosferdeki sera gazı birikimlerini, iklim sistemi üzerindeki **tehlikeli insan kaynaklı etkiyi önleyecek bir düzeyde durdurmak**tır.

BMİDÇS bir çerçeve sözleşme olarak genel kuralları, esasları ve yükümlülükleri tanımlamaktadır.

- Türkiye, 2004 yılında Sözleşmeye taraf olmuştur.
- Sözleşme kararları her yıl düzenlenen Taraflar Konferansı ile alınmaktadır.
- 2022 yılında 27'nci Taraflar Konferansı Mısır'da Şarm El Şeyh'de düzenlenmiştir.

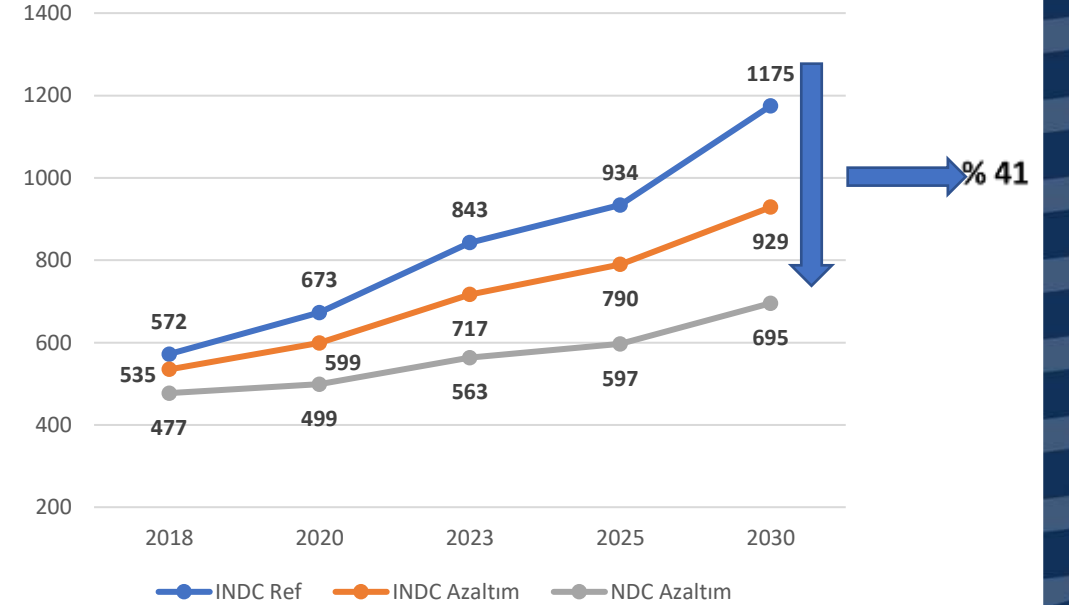

PARİS ANLAŞMASI

(SÖZLEŞMENİN UYGULAMA ARACI)

- Paris Anlaşması 12 Aralık 2015 tarihinde 195 ülke tarafından kabul edildi. 4 Kasım 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- 10 Kasım 2021 tarihi itibarıyla Türkiye resmi olarak anlaşmanın tarafı olmuştur.
- Anlaşmaya Türkiye ile birlikte 193 ülke taraftır. Anlaşma 2020 sonrası iklim değişikliği ile mücadele rejimini düzenlemektedir.
- Türkiye, **Niyet Edilen Ulusal Katkı Beyanı** çerçevesinde sera gazı azaltım hedefini belirlemiştir ve Kasım 2022 tarihinde güncellemiştir. Ülkemiz 2030 yılı itibarıyla referans senaryoya göre %41'e kadar artıştan azaltım hedeflemektedir.
- Ekonomi genelinde 7 farklı sektör:
(Enerji, Sanayi, Ulaştırma, Tarım, Atık, Binalar, Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormancılık)

AKAKDO Dahil Toplam Sera Gazı Emisyonları
(Mton CO2 eşdeğeri)

PARİS ANLAŞMASI

HEDEF

Küresel ortalama sıcaklık artışını
1.5°C ile sınırlandırmaktır.

MEVCUT DURUM

Sanayi devrimi öncesi döneme
göre şu anda
1.1°C artış yaşanmıştır.

Her ülkeden:

- Her 5 yılda bir Ulusal Katkı Beyanı (NDC) sunmaları ve bunların her birinin bir öncekinden daha kuvvetli olması,
- Uzun Dönemli Düşük Emisyonlu Kalkınma Stratejileri, hazırlamaları ve sunmaları,
- Ulusal iklim eylemlerini raporlamaları,
- Uyum bildirimini sunmaları,

Gelişmiş ülkelere:

- ✓ Gelişmekte olan ülkelere finans desteği sağlamaları ve bunu raporlamaları beklenmektedir.

İKLİM KANUNU

Türkiye'nin iklim değişikliği konusundaki taahhütlerini hukuki zeminde güçlendirecek

“İklim Kanunu Taslağı” hazırlanmıştır

İklim Kanunu Türkiye’de azaltım ve uyum eylemleri ile emisyon ticaret sisteminin (ETS)

kurulmasında yasal altyapı teşkil edecektir

SERA GAZI EMİSYONLARI

MEASUREMENT

REPORTING

VERIFICATION

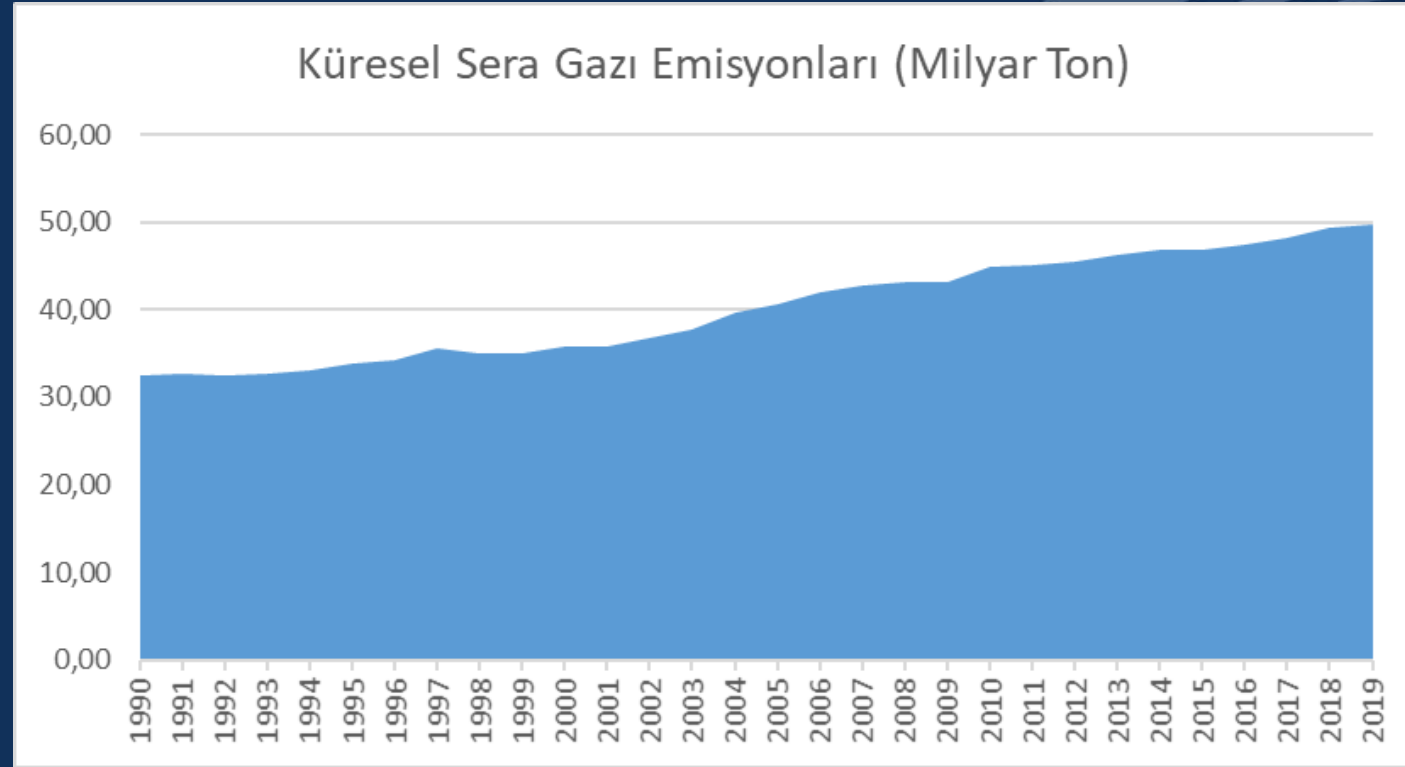
GHG REDUCTION

KÜRESEL EMİSYON VERİLERİ

1750-2020 ÜLKE EMİSYONLARI

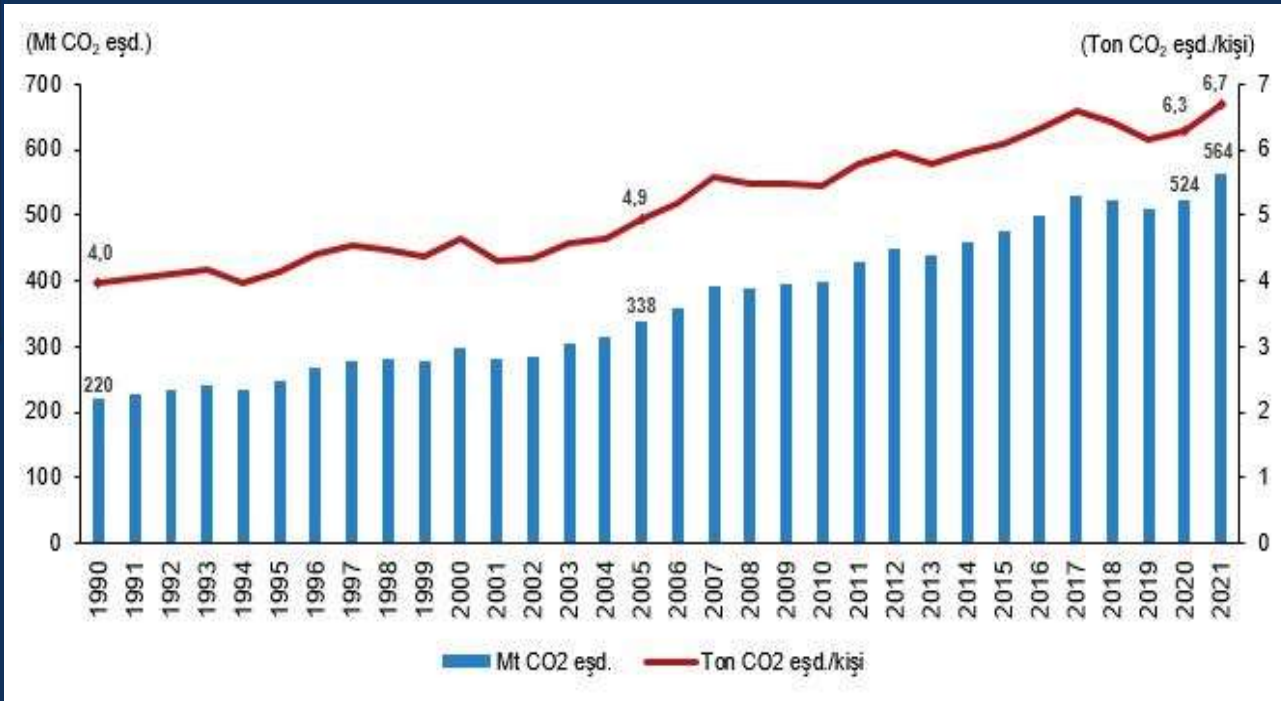
Ülke	Emisyon (%)
ABD	% 24,56
AB-27	% 17,1
Çin	% 13,89
Rusya	% 6,9
İngiltere	% 4,61
Japonya	% 3,9
Türkiye	% 0,64

Türkiye'nin emisyonları artış trendinde olmasına rağmen tarihsel emisyonlarındaki payı ise binde 6,4 civarındadır. Bir diğer ifadeyle, ülkemizin sera gazı artışında tarihsel bir sorumluluğu bulunmamaktadır.

TÜRKİYE'NİN SERA GAZI EMİSYON ENVANTERİ

Sera gazı envanteri sonuçlarına (TÜİK) göre, **2021 yılı** toplam sera gazı emisyonu bir önceki yıla göre %7,7 artarak **564,4 milyon ton (Mt) CO₂ eşdeğeri** olarak hesaplanmıştır

2021 yılı kişi başı toplam sera gazı emisyonu **6,7 ton CO₂ eşdeğeri** olarak hesaplanmıştır

SERA GAZI İZLEME, RAPORLAMA VE DOĞRULAMA (İRD) SİSTEMİ

2015 yılından beri enerji yoğun sektörlerin emisyonları yıllık olarak takip edilmektedir.

- Mevzuat dahilinde izlenen tesis sayısı >700
- Türkiye'nin toplam sera gazı emisyonlarının yaklaşık yarısı takip edilmektedir
- Raporlar sisteme sunulmadan akredite doğrulayıcı kuruluşlar tarafından doğrulanmaktadır

EMİSYON TİCARET SİSTEMİ (ETS)

- Sera gazı azaltımı
- Maliyet etkin karbon fiyatlandırma aracı
- Yeşil dönüşümün hızlandırılması
- Gelirlerin iklim finansmanı için kullanımı

AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI

Avrupa Parlamentosu'nun 24 Haziran 2021 tarihinde onayladığı ve "Yeşil Mutabakat" adı verilen iklim yasasına göre, AB ülkelerinin karbon emisyonlarını 2030 yılına kadar yüzde 55 azaltması, 2050 yılına kadar ise karbon nötr olması hedefleniyor

- AB 2050 yılına kadar sanayisinin dönüşümünü gerektiren yeni bir büyüme stratejisi açıklamıştır
- Tüm politikalarının iklim değişikliği ekseninde şekillendirilmesini öngörmektedir

FIT FOR 55 PAKETİ VE SKDM

Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde; AB'nin iklim, enerji, arazi kullanımı, ulaşım ve vergilendirme politikalarını %55 emisyon azaltım hedefine uygun hale getirmek amacıyla "Fit for 55" paketi açıklanmıştır

Uluslararası ticareti etkileyecek en önemli unsurlarından birisi, dünyada ilk kez uygulamaya konulacak olan **Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM/CBAM)**

SKDM'ye ilk etapta **demir-çelik, çimento, alüminyum, gübre, elektrik ve hidrojen ürünleri** dahil

Uygulama kapsamında, **1 Ocak 2026 tarihine kadar olan geçiş döneminde**, AB'ye ithal edilen söz konusu ürünlerin üretimi aşamasında salınan karbon emisyonları (doğrudan) ile üretim süreçlerinde kullanılan elektriğin üretiminden kaynaklı (dolaylı) **emisyonların raporlaması (1 Ekim 2023 itibariyle)** yapılacaktır

TÜRKİYE YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI

Yeşil yatırımları teşvik eden ve doğal kaynaklarımızın verimli kullanılmasına katkı sağlayacak bir yol haritası niteliğinde olan "Yeşil Mutabakat Eylem Planı" Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda tüm kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile hazırlanmış; 16 Temmuz 2021 tarihli Resmi Gazete'de 2021/15 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi olarak yayımlanmıştır.

9 Ana başlık 32 Hedef 81 Eylem

1. Sınırdaki Karbon Düzenlemeleri

2. Yeşil ve Döngüsel Bir Ekonomi

3. Yeşil Finansman

4. Temiz, Ekonomik ve Güvenli Enerji Arzı

5. Sürdürülebilir Tarım

6. Sürdürülebilir Akıllı Ulaşım

7. İklim Değişikliği İle Mücadele

8. Diplomasi

9. Bilgilendirme ve Bilinçlendirme Faaliyetleri

İKLİM FİNANSMANI YEŞİL SINIFLANDIRMA

İKLİM FİNANSMANI

- **İklım finansmanı**, iklim değışikliği azaltım ve uyum eylemlerini desteklemeyi amaçlayan kamu, özel ve alternatif finans kaynaklarından sağlanan finansman türüdür
- Emisyonları azaltma ve iklim değışikliğine uyum sağlama konularında büyük ölçekli yatırımlara olan ihtiyacı karşılayabilme konusunda en önemli araçlardan birisi olarak görülmektedir
- Yeşil İklim Fonu, En Az Gelişmiş Ülkeler Fonu ve Uyum Fonu gibi uluslararası fonların yanı sıra ülkeler ve şirketler tarafından ihraç edilen yeşil tahviller, yeşil krediler, proje finansmanı, öz sermaye ve emeklilik gibi kurumsal yatırımcıların sabit getirili yatırımları gibi enstrümanlar finansal araçlar, fonlar ve sigorta fonları iklim finansmanının bir parçasıdır
- Çok taraflı kalkınma bankalarının yeşil projeler için verdiği krediler de proje bileşenlerine göre iklim finansmanı olarak değerlendirilebilir

YEŞİL SINIFLANDIRMA (TAKSONOMİ)

- Taksonomi, çevresel açıdan sürdürülebilir ekonomik faaliyetlerin bir listesini oluşturan bir sınıflandırma sistemidir
- Şirketlere, yatırımcılara ve politika yapıcılara, hangi ekonomik faaliyetlerin çevresel olarak sürdürülebilir kabul edilebileceği tanımlar; böylece gerçekten sürdürülebilir olan yatırımların finansmanı sağlanır

TAKSONOMİNİN HEDEFLERİ

- Sürdürülebilir faaliyetler ve yatırım uygulamaları için ortak tanımlar oluşturmak
- Paris Anlaşması kapsamında verilen taahhütleri yerine getirmek için belirli sektörlerde nelerin yapılması gerektiği konusunda netlik sağlamak
- Çevresel verileri bir düzen içerisinde Taksonomi ile uyumlu hale getirmek
- Yatırımcıların, çevresel özellikleri destekleyen veya sunan finansal ürünleri karşılaştırmasına izin vermek

TAKSONOMİ ŞİRKETLER İÇİN NE GİBİ AVANTAJLAR GETİRMEKTEDİR?

- Sürdürülebilirliğin şirketler için önemli bir başarı faktörü haline geliyor olması hem yatırımcılar hem de şirketler perspektifinden ciddi bir **şeffaflığın ve çevre dostu uygulamaların** hayata geçirilmesini zorunlu kılmaktadır
- Operasyonlarını bu doğrultuda yürüten şirketlerin **ciddi bir rekabet avantajı** yakalaması muhtemeldir
- Taksonomi doğrultusunda pozisyon alan şirketler **çevre bilinciyle hareket eden ve dünyaya olumlu bir etki yaratmak isteyen yatırımcıları cezbederek gelir elde edebilecek**, üstelik bunu yaparken de itibar kazanabilecektir. Taksonomi uyumlu yatırımlardaki payını artırmak isteyen finansal kuruluşlar da bu kapsamda faaliyet gösteren şirketlere yönelecektir
- Yatırımcıların ve fon yöneticilerinin finansman sağlama noktasında **yeşil projelere yönelmesi**, bu sektörde yeni gelişmelerin yaşanacak olmasını da beraberinde getirecektir

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI

TEŞEKKÜRLER

AHMET CODAL

İklım Değışikliği Uzmanı

ahmet.codal@iklim.gov.tr